

Súd: Okresný súd Galanta
Spisová značka: 17C/77/2011
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2311203091
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 12. 2011
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marianna Hostovecká
ECLI: ECLI:SK:OSGA:2011:2311203091.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Galanta, v konaní pred sudkyňou JUDr. Mariannou Hostoveckou, v právnej veci navrhovateľa: ESSOX SK, s.r.o., so sídlom 821 04 Bratislava, Cesta na Senec 2/A, IČO: 35 978 881, zast: Advokátskou kanceláriou Nagyová Tenkač, s.r.o. so sídlom 821 07 Bratislava, Slatinská 24, proti odporkyňi: J. Q., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX W. B., L. B. Č.. XXX, o zaplatenie 699,69 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Odporkyňa je povinná zaplatiť navrhovateľovi sumu vo výške 603,76 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,5 % ročne:

zo sumy 757,03 eur od 18.8.2008 do 9.9.2008,

zo sumy 673,57 eur od 10.9.2008 do 9.10.2008,

zo sumy 631,84 eur od 10.10.2008 do 9.11.2008,

zo sumy 603,76 eur od 10.11.2008 do zaplatenia.

II. Súd konanie v časti úroku z omeškania vo výške 28 % ročne zastavuje.

III. Vo zvyšnej časti súd návrh zamietá.

IV. Súd určuje, že zmluvné podmienky uvedené vo Všeobecných obchodných podmienkach a to čl. I bod 5 a čl. VI bod 7 sú neplatné z dôvodu neprijateľnosti týchto podmienok.

V. Odporkyňa je povinná zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov konania k rukám právneho zástupcu navrhovateľa vo výške 240,43 eur a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

odôvodnenie:

Navrhovateľ svojím návrhom doručeným súdu dňa 15.2.2011 žiadal súd, aby odporkyňi uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 699,69 eur s 0,1 % -ným denným úrokom z omeškania a nahradiť trovy konania.

Svoj návrh odôvodnil tým, že navrhovateľ v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti s odporkyňou uzatvoril dňa 16.4.2007 Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej poskytol odporkyňi úver vo výške 863,04 eur, ktorý úver sa odporkyňa zaviazala splácať v 36 mesačných

splátkach každú vo výške 41,72 eur splatných vždy k 15. dňu v mesiaci počínajúc dňom 15.5.2007, RPMN bola vo výške 48,79 %. Odporkyňa svoj záväzok splácať poskytnutý úver riadne a včas nesplnila. Súčasťou zmluvy boli aj Obchodné podmienky (ďalej len „OP“).

V tejto súvislosti navrhovateľ poukázal na znenie článku VI., bod 7 OP ako aj platného sadzovníka poplatkov, s ktorými odporca 1/ vyjadril svoj súhlas podpisom na zmluve, v zmysle ktorého vzniklo právo navrhovateľa na zaplatenie úroku z omeškania v prípade omeškania odporcu so splácaním splatných dlhov vo výške 0,1% denne a zmluvnej pokuty vo výške 10% z každej mesačnej splátky, s úhradou ktorej sa odporca dostal do omeškania. Navrhovateľ ďalej poukázal na to, že v súlade so sadzovníkom poplatkov bol oprávnený požadovať od odporcu poplatok za odstúpenie od zmluvy vo výške 10% zaplatenej istiny ku dňu skončenia zmluvy.

Dňa 7.8.2008 sa stal splatný celý dlh odporkyne vo výške 852,95 eur, ktorý pozostával z dlžných splátok splatných do účinnosti odstúpenia navrhovateľa od zmluvy v sume 166,77 eur, zo zmluvných pokút za omeškanie sa s úhradou mesačnej splátky vyplývajúcej zo zmluvy v sume 16,68 eur, z úrokov z omeškania navrhovateľom účtovaných ku dňu účinnosti odstúpenia od zmluvy v rozsahu 10,26 eur, nezaplatenej časti istiny splatnej ku dňu odstúpenia od zmluvy v rozsahu 590,26 eur, poplatku za odstúpenie od zmluvy v sume 59,03 eur a poplatku za upomienku v sume 9,96 eur. Pokiaľ ide o samotné vymáhanie pohľadávky voči odporkyni, navrhovateľ dôvodil, že za účelom vymáhania pohľadávky voči odporkyni splnomocnil spoločnosť MBA Financie, s.r.o. Vysoká 19, Bratislava, ktorá komunikovala s odporkyňou v súvislosti s úhradou dlžnej sumy. Odporkyňa tak navrhovateľovi uhradila sumu 153,27 eur a to dňa 11.8.2008 vo výške 41,73 eur, 10.9.2008 vo výške 41,73 eur, 10.10.2008 vo výške 41,73 eur, 10.11.2008 vo výške 28,08 eur.

Ku dňu podania návrhu na začatie konania evidoval navrhovateľ voči odporkyni pohľadávku vo výške 699,69 eur.

Počas konania (pred začatím pojednávania) navrhovateľ vzal návrh v časti úrokov z omeškania (žalované príslušenstvo) vo výške 28 % p.a. späť s poukazom na § 517 ods. 2 OZ. Súd v tejto časti konanie preto zastavil podľa § 96 ods. 1 až 3 O.s.p. (výrok II. rozsudku).

Na preukázanie svojich tvrdení navrhovateľ predložil súdu výpis z obchodného registra navrhovateľa, Zmluvu o spotrebiteľskom úvere z 5.4.2007, sadzovník poplatkov spoločnosti ESSOX SK, s.r.o. účinný od 10.8.2006, list adresovaný navrhovateľom odporkyni z 1.8.2008 aj s doručenkou, výpis z obchodného registra.

Odporkyňa so súdom nekomunikovala, súdne zásielky preberala, súd jej uložil aj poriadkovú pokutu, no napriek tomu sa k návrhu nevyjadrila, na pojednávania sa nedostavila. Súd tak ďalej postupoval podľa § 101 ods. 2 O.s.p.

Navrhovateľ ďalej zotrval na poplatku za odstúpenie od zmluvy, poplatku za upomienku.

Odporkyňa uhradila navrhovateľovi celkovo sumu 458,59 eur a to v 11 splátkach po 41,69 eur (máj 2007 až marec 2008) a sumu 153,26 eur (vymožená suma), spolu tak 611,85 eur. Vymožенú sumu vo výške 153,26 eur navrhovateľ započítal na úhradu zmluvných pokút, úroku z omeškania, poplatku za odstúpenie a upomienku, zvyšok - 57,24 eur - na úhradu dlžných splátok úveru.

Súd poukazuje na to, že aj napriek čiastočnému späťvzatiu navrhovateľa v časti úrokov z omeškania presahujúcich 8,5 % zákonného úroku z omeškania, navrhovateľ do žalovanej istiny zahrnul aj vypočítané úroky z omeškania ku dňu účinnosti odstúpenia od zmluvy, avšak tieto počítal vo výške 0,1 % denne, teda v rozpore s jeho tvrdením pri čiastočnom späťvzati návrhu. Na jednej strane si ďalej uplatňuje úroky z omeškania vo výške podľa § 517 ods. 2 OZ, na druhej strane do dňa účinnosti

odstúpenia od zmluvy účtuje úroky z omeškania v rozpore so zákonom a to vo výške 36,5 % p.a. (akoby sa tu na spotrebiteľský vzťah nevzťahovali tie isté predpisy pred a po dni účinnosti odstúpenia od zmluvy).

Z predloženej spotrebiteľskej zmluvy a výpisu z účtu v banke mal súd za preukázané, že navrhovateľ poskytol odporkyni úver v zmysle zmluvy. Keďže odporkyňa si neplnila svoju povinnosť a to splácať úver riadne a včas, navrhovateľ odporkyňu trikrát vyzval listom na zaplatenie dlžnej sumy, naposledy listom zo dňa 31.5.2008, pričom ju upozornil na možnosť odstúpenia od zmluvy. Listom zo dňa 1.8.2008 navrhovateľ oznámil odporkyni odstúpenie od zmluvy a celkový dlh vyčíslil na 25.695,77 Sk (852,94 eur), na zaplatenie ktorého bola odporkyňa vyzvaná do 10 dní od doručenia listu. List - odstúpenie prevzala odporkyňa dňa 7.8.2008, kedy skutočne nastali účinky odstúpenia od zmluvy a dňom 8.8.2008 začala plynúť 10 dňová lehota na plnenie odporkyne. Táto, s poukazom na § 122 ods. 1 OZ, uplynula dňom 17.8.2008. Dňom 18.8.2008 sa odporkyňa dostala do omeškania. Preto od toho dňa súd priznal navrhovateľovi aj úroky z omeškania v zákonnej výške s poukazom na § 517 ods. 2 OZ v spojení s § 3 nar. vlády č. 87/1995 Z.z. (a v časti úrokov z omeškania za deň 17.8.2008 súd návrh zamietol).

Z výpisu z obchodného registra navrhovateľa súd zistil, že tento je oprávnený v rámci predmetu svojho podnikania poskytovať úvery z vlastných zdrojov nebankovým spôsobom. Zo sadzobníka poplatkov navrhovateľa účinného od 10.8.2006 súd zistil, že poplatok za odoslanie upomienky poštou je 100,-Sk, poplatok za odstúpenie od zmluvy v prípade nesplácania klientom je 10% z nesplatennej istiny ku dňu skončenia zmluvy, zmluvná pokuta za omeškanie s úhradou mesačnej splátky vyplývajúcej zo zmluvy 10% z dlžnej splátky, s ktorou je klient v omeškaní, úrok z omeškania je 0,1% denne z dlžnej sumy.

Zo Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXX z 5.4.2007 súd zistil, že navrhovateľ a odporkyňa uzatvorili Zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej navrhovateľ sa zaviazal poskytnúť odporkyni úver vo výške 26.000,-Sk (863,04 eur), pričom odporkyňa sa zaviazala úver splácať v 36 mesačných splátkach, pričom výška mesačnej splátky s poistením bola dohodnutá vo výške 1.257,-Sk (41,72 eur). Mesačná splátka bez poistenia predstavovala sumu 1.090,- Sk (36,18 eur). Prvá splátka bola splatná v 15. deň nasledujúceho mesiaca, v ktorom bola uzatvorená zmluva, pričom každá nasledujúca splátka vždy k 15. dňu v mesiaci. Z oznámenia navrhovateľa adresovaného odporkyni z 18.4.2007 súd zistil, že navrhovateľ oznámil odporkyni, že jej žiadosť o spotrebiteľský úver bola navrhovateľom akceptovaná a odporkyňou požadovaná suma bola odoslaná na bankový účet odporkyni. Zároveň navrhovateľ informoval odporkyňu o platobných podmienkach úveru, a to v tom zmysle, že výška úveru je 26.000,- Sk, zvolená výška mesačnej splátky je 1.256,- Sk, počet splátok je 36, úroková miera je 29,03 % ročne, teda 2,42 % mesačne, RPMN 48,70 %, prvá mesačná splátka je splatná 15.5.2007, pričom splácanie malo byť vykonávané prevodom z bankového účtu odporkyne. Jednotlivé ďalšie nasledujúce splátky boli splatné vždy k 15-temu dňu v mesiaci.

Zmluva je spracovaná ako tzv. typová zmluva, v jej predtlačí sa uvádza, že klient súhlasí aj s obchodnými podmienkami a sadzobníkom. Nepochybne zmluva uzavretá medzi účastníkmi ako tzv. typová zmluva je teda spotrebiteľskou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Pri závere o tom, že spornú zmluvu je potrebné považovať za spotrebiteľskú zmluvu, je potrebné na ňu aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka (OZ).

Podľa § 53 ods. 1 OZ v znení zákona č. 150/2004 Z.z. spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka").

Podľa § 53 ods. 4 OZ, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 39 OZ, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 43a ods. 1 OZ, prejav vôle smerujúci k uzavretiu zmluvy, ktorý je určený jednej alebo viacerým určitým osobám je návrhom na uzavretie zmluvy (ďalej len „návrh“), ak je dostatočne určitý a vyplýva z neho vôľa navrhovateľa, aby bol viazaný v prípade jeho prijatia.

Podľa § 43c ods. 1 OZ, včasné vyhlásenie urobené osobou, ktorej bol návrh určený, alebo iné jej včasné konanie, z ktorého možno vyvodiť jej súhlas, je prijatím návrhu.

Podľa čl. III bod 1 OP, k akceptácii žiadosti klienta, čo je predpokladom uzavretia Zmluvy, podľa čl. 1 ods. 2 Obchodných podmienok dochádza v súlade s ust. § 275 ods. 4 Obchodného zákonníka prevodom peňažných prostriedkov zo strany ESSOX-u zodpovedajúcich výške úveru znížených o poplatok za uzavretie Zmluvy vo výške podľa Sadzobníka, a to na bankový účet klienta, ktorý klient na tento účel uviedol v žiadosti, príp. ak nie je číslo tohto účtu uvedené v žiadosti na účet klienta uvedený v kópii bankového výpisu, ktorú klient na tento účel poslal ESSOX-u. Ak klient nemá svoj bankový účet, budú peňažné prostriedky podľa predchádzajúcej vety prevedené na účet spolužiadateľa, ktorého účet klient uviedol v Žiadosti, a ak nie je tento účet uvedený v Žiadosti, na účet spolužiadateľa uvedený v kópii výpisu, ktorú klient na tento účel poslal ESSOX-u. Prevedeným peňažných prostriedkov sa rozumie okamih zadania príkazu na ich odpísanie z účtu ESSOX-u. Uzavretie Zmluvy ESSOX klientovi spravidla písomne potvrdí. Písomné potvrdenie uzavretia zmluvy neznamená vznik samotnej zmluvy.

Podľa čl. I bod 5 OP, klient je povinný platiť náklady na úver, t.j. úroky, poplatky, prípadne poistné a ostatné náklady a platby (náklady na vymáhanie pohľadávok a pod.), ktorých výška je uvedená v Žiadosti a Sadzobníku, alebo ktoré vzniknú vo vzťahu k tej ktorej predmetnej zmluve, ako aj zmluvné pokuty a úroky z omeškania.

Podľa čl. VI bod 2 OP, navrhovateľ je oprávnený odstúpiť od zmluvy a požadovať splatenie dlžnej sumy v lehote 5 dní od účinnosti odstúpenia, ak je klient v omeškaní s úhradou mesačnej splátky po dobu dlhšiu ako 30 dní.

Podľa čl. VI bod 3 OP, okamžitá splatnosť záväzku nastáva, ak sa klient dostane do omeškania s úhradou troch mesačných splátok a to dňom nasledujúcim po splatnosti najneskôr splatnej splátky.

Článok VI bod 7 OP obsahuje dôsledky porušenia platobných povinností. Podľa neho omeškanie s plnením peňažných záväzkov klienta má za následok vznik práva spoločnosti na dohodnutý úrok u omeškania vo výške 0,1% denne za každý aj začatý deň omeškania a zmluvnú pokutu vo výške 10% z každej mesačnej splátky, z ktorej úhradou je klient v omeškaní. Akékoľvek výdavky spoločnosti spojené s vymáhaním pohľadávky znáša klient a ich výška môže byť v sadzobníku určená paušálne, bez jej určenia je klient povinný hradiť skutočne vynaložené náklady spoločnosti. Zmluvná pokuta je splatná najneskôr 5 dní odo dňa doručenia písomnej výzvy na jej úhradu klientovi. Dohoda o zmluvnej pokute obsiahnutá v OP nevyklučuje možnosť uplatnenia práva na náhradu škody, ktorá vznikne spoločnosti v plnej výške.

Podľa § 4 ods. 1 zák. č. 258/2001 Z.z., o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov, platného k 16.4.2007, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná.

Podľa § 4 ods. 2 cit. zák., zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí obsahuje najmä

a) sumu, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov; ak je to možné, treba uviesť aj súčet týchto platieb s upozornením na možnosť účtovania kompenzácie ušlých výnosov, ak veriteľ chce túto možnosť využiť,

- b) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje,
- c) cenu tovaru alebo poskytnutej služby,
- d) identifikáciu vlastníka, ak vlastníctvo neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva spotrebiteľom,
- e) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- f) meno a adresu spotrebiteľa,
- g) ročnú percentuálnu mieru nákladov; ak nie je uvedená, spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov,
- h) podmienky závislé od objektívnych skutočností, pri ktorých splnení môže byť upravená ročná percentuálna miera nákladov,
- i) výpočet nákladov uvedených v § 2 písm. c), ktoré neboli zahrnuté do výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov; ide o určenie podmienok, za ktorých musí spotrebiteľ zaplatiť zvýšené náklady. Uvedie sa výška týchto nákladov, spôsob výpočtu alebo čo najpresnejší odhad.

Podľa § 4 ods. 5 cit. zák., od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere.

Podľa § 517 ods. 1 prvá veta OZ, dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

Podľa § 517 ods. 2 OZ, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 544 ods. 1 OZ, ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda.

Podľa slovenskej právnej úpravy absolútne neplatným právnym úkonom je aj úver poskytnutý pri zneužití tiesne alebo aj ľahkovážnosti za neprimerané protiplnenie (úroky, poplatky). V konečnom dôsledku ide o skutkovú podstatu trestného činu úžery, len na trestnoprávny postih chýba úmysel. Ľahkomyseľnosť síce nie je v § 235 Trestného zákona súčasťou skutkovej podstaty, ale na účely tzv. civilnoprávnej úžery okruh kvalifikačných kritérií nie je taxatívny (porov. rozhodnutie rak. Najvyšší súdny dvor OGH 3Ob 816/53). K otázke tzv. civilnoprávnej úžery a z tohto dôvodu neplatnosti zmluvy úverovej povahy teda k skutkovej podstaty trestného činu úžery pri nepreukázaní úmyslu súd poukazuje na rozsudok NS ČR 21Cdo 1484/2004. Pre tzv. civilnoprávnu úžeru je právny úkon absolútne neplatný pre rozpor s dobrými mravmi (§ 39 OZ). Ak by sa preukázal najmenej nepriamy úmysel veriteľa, išlo by pre zmenu o neplatnosť úverovej zmluvy pre rozpor so zákonom, Trestným zákonom § 235 TZ.

Súd z vlastnej činnosti, ale aj z rozhodnutí iných súdov (porovnaj napr. rozsudok KS v Prešove vo veci sp. zn. 3Co 67/2008 a najmä stránka MS SR v časti: Komisia na posudzovanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách) má poznatky, že úverovanie „nebankoviek“ je pridrahé a pre sociálne slabšie obyvateľstvo to spôsobuje nezanedbateľné ťažké životné situácie. Súvisí to s výrazným nárastom dlhu o sankcie, ktoré predstavujú per annum desiatky percent (v predmetnej veci úroky z omeškania 36,5% + 10% jednorazová zmluvná pokuta ako aj jednotlivé poplatky za odstúpenie a upomienky).

Pokiaľ ide o určitú mieru ľahkomyseľnosti odporkyne pri uzatváraní zmluvy, súd považuje aj ľahkomyseľnosť dlžníka za kvalifikačné kritérium, ktoré je spôsobilé privodiť nadvládu veriteľa nad

dlužníkom. Pokiaľ navrhovateľ ako veriteľ využil takúto ľahkomyselnosť, musí niesť dôsledky, a to aj pri nedbanlivosti pri overovaní si bonity odporcov, životných nákladov a celkovej schopnosti splácať úver. Pre porovnanie podľa rakúskej právnej úpravy je neplatný právny úkon, ak niekto využije ľahkomyselnosť, stav núdze, slabomyseľnosť, neskúsenosť, alebo rozrušenie mysle niekoho iného takým spôsobom, že sebe alebo tretej osobe za poskytnutie plnenia nechá sľúbiť alebo poskytnúť protiplnenie, ktorého majetková hodnota je vo vzťahu k plneniu v nápadnom nepomere (§ 879 ABGB ods. 2 č.4).

Súd nemôže poskytnúť ochranu neprimeraným úrokom a takému úverovaniu, pri ktorom sa sociálne slabšiemu spotrebiteľovi poskytne úver za cenu o 100% vyššiu oproti bankám aj napriek nedostatočnej schopnosti spotrebiteľa zvládnuť splátky a tak dosiahnuť ďalší profit na sankciách, paušalizovaných poplatkoch a nákladoch na vymáhanie. Spotrebiteľ sa tak pre omeškanie so splátkami môže dostať do nezvládnutelného kruhu úverov. Súd z vlastnej činnosti má potvrdené, že spotrebiteľia berú ďalšie úvery, aby splatili predchádzajúce úvery.

Odporkyňa zobrala úver 26.000,- Sk (863,04 eur) a splatila 611,85 eur. Navrhovateľ si návrhom uplatnil sumu 699,69 eur, úroky z omeškania 0,1 % denne, čo ku dňu podania návrhu predstavuje sumu 642,11 eur (z jednotlivých dlžných súm vypočítané podľa vzorca: počet dní omeškania x dlžná suma + ročný úrok z omeškania/36500), spolu tak minimálne 1.341,80 eur + zaplatených 611,85 eur, t.j. 1.953,65 eur (oproti poskytnutým 863,04 eur). K tomu uplatňuje ešte aj nezanedbateľné trovy konania. Tak nejako môže začať exekúcia, prípadná postupná strata bytu spotrebiteľa, pretože z nízkeho príjmu po prípadnej exekúcii, ktorá spravidla spôsobí enormné navýšenie dlhu, nemôže odporkyňa zvládnuť takúto situáciu popri úhradách životných nákladoch. Ak odporkyňa má problémy splatiť istinu úveru, len ťažko si možno predstaviť, že zvládne splatenie aj príslušenstva pohľadávky v násobkoch úveru. Zmyslom a cieľom úverovania spotrebiteľov nemôže byť neprimerané zaťaženie spotrebiteľa a niekoľkoročný stav splácania dlhu, počas ktorého je spotrebiteľ vystavený stresovým situáciám. Takýto stav je na úkor kvality života človeka a navrhovateľ to vyvolal neprimeranými úverovými podmienkami bez poznania reálnej schopnosti spotrebiteľa splatiť úver za podmienok vopred stanovených navrhovateľom, ktoré až na výšku úveru odporkyňa nemohla nijako ovplyvniť (štandardná typová zmluva). Na začiatku všetkého je nedostatok odbornej starostlivosti obchodného zástupcu veriteľa pri nevyhodnotení núdze a čiastočnej ľahkomyselnosti spotrebiteľa.

V súvislosti s nedostatkom odbornej starostlivosti pri posudzovaní bonity spotrebiteľa súd komparatívne poukazuje na švajčiarsku úpravu, podľa ktorej nesmie úroková sadzba pri úvere prekročiť spravidla 15 %, pričom stanovenie úrokovej sadzby sa orientuje na najvyššie prípustné úrokové sadzby stanovené národnou bankou. Zmluvy, ktoré túto úrokovú sadzbu nerešpektujú, sú neplatné. Zákon ďalej ukladá poskytovateľovi povinnosť overovať bonitu spotrebiteľa a pre prípad, že tak neurobí, nariaďuje sankcie. Keď poskytovateľ hrubo poruší túto preverovaciu povinnosť, môže napríklad stratiť celú poskytnutú sumu vrátane úrokov aj poplatkov (Spolkový zákon o spotrebných úveroch, čl. 14) .

Súd považuje za rozporné s dobrými mravmi, ak sa poskytne spotrebiteľovi úver za cenu prevyšujúcu o 100% priemernú cenu porovnateľných úverov poskytovaných bankami a ak veriteľ využije tieseň spotrebiteľa, jeho neskúsenosť, ľahkomyselnosť, rozrušenie, prípadne slabomyseľnosť (je všeobecne známy jav, že banky odmietajú poskytovať spotrebiteľom úvery práve z dôvodu ich nedostatočného príjmu, kedy by mali značné problémy splácať úver/pôžičku, resp. ich splácanie je takmer nemožné, pričom nebankové subjekty takéto úvery poskytujú tak bežne, že je to porovnateľné so 100% istotou). Aj pri nedbanlivosti veriteľa ide o vykorisťovanie spotrebiteľa a v takomto prípade je úverová zmluva neplatná v celom rozsahu. Poskytovanie úverov je citlivá agenda a pre odbornú starostlivosť veriteľa sa musí vyžadovať proaktívny prístup k zisteniu vhodnosti úverových podmienok (starostlivosť o hospodárske záujmy spotrebiteľov; čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie).

Námietka právneho zástupcu navrhovateľa, že odporkyňa bola oboznámená s úverovými podmienkami, neovplyvní záver o neplatnosti úrokov z omeškania, poplatkov za odstúpenie a upomienky, pretože dôležitý bol stav núdze odporkyne; zároveň súd poukazuje na písmo použité pri vypracovaní úverových podmienok, pre ktorú veľkosť písma je podmienky nemožné prečítať, preto sú nezrozumiteľné, čo ich

podľa § 37 OZ činí neplatnými. Pre úžeru je neplatný celý úverový vzťah, nie len jeho časť (porov. OGH 4Ob 505/64).

Čo sa týka sankcií ako zmluvná pokuta, úrok z omeškania 0,1 % denne, ktoré boli už niekoľkými rozsudkami slovenských súdov vyhlásené za neprijateľné, navrhovateľ neuviedol právne významné argumenty. Je dôležité pri vyhodnocovaní otázky, či nejde o nekalú podmienku v zmysle cieľov smernice Rady 93/13 EHS zohľadniť aj ostatné zmluvné podmienky (čl. 4 ods. 1). Tieto sankcie sú absolútne neprijateľné. Navrhovateľ nie za rok, ale už do 5 dní po omeškaní získava zmluvnú pokutu 10% zo splátky, k tomu úroky z omeškania 36,5 % p.a. (0,1% denne). Za pár dní po omeškaní existuje hrozba, že príjmovovo slabší spotrebiteľ sa neprimerane zadlží. Spotrebiteľské vzťahy sa vyznačujú nerovným postavením dodávateľa a spotrebiteľa a spotrebiteľ nemá na výber, iba prijať službu aj so štandardnými zmluvnými podmienkami (práve tu je využitá tieseň odporcov, pretože potrebujú peniaze a tak za akýchkoľvek podmienok úverovú zmluvu podpíšu, pričom sa ani neoboznámia s úverovými podmienkami, vedia, že nemajú na výber, nakoľko úver z banky nezískajú).

Tvrdenia navrhovateľa, že vzťah podlieha právnej úprave Obchodného zákonníka neobstojí, pretože zákon č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch predpokladá akékoľvek odložené platby vrátane úverov (vecná pôsobnosť Zákona o spotrebiteľských úveroch, § 1). Rovnako prednostná je úprava neprijateľných podmienok v Občianskom zákonníku (§ 52 a nasl. Obč. zák.). Rovnako neobstoja ani tvrdenia právneho zástupcu navrhovateľa, že úroky z omeškania počítané do dňa odstúpenia od zmluvy vo výške 0,1 % denne, ako aj poplatok za vymáhanie sú platné, pretože ich odporkyňa uhradila pred podaním návrhu (jedná sa o vymožené splátky, ktoré boli započítané na úroky z omeškania, na poplatky, zmluvné pokuty a v časti na istinu, resp. neuhradené splátky). To, že ich odporkyňa uhradila, neurobilo z nich poplatky v súlade so zákonom a navrhovateľ ich započítaval v rozpore so zákonom.

V prejednávanej veci z vykonaného dokazovania, a to najmä z listinných dôkazov predložených navrhovateľom mal súd za preukázané, že navrhovateľ v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti uzatvoril s odporcami Zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej skutočne poskytol odporkyňi úver vo výške 26.000,- Sk (863,04 eur), pričom odporkyňa sa zaviazala splácať tento úver v 36-tich mesačných splátkach vyčíslených spolu s poistením vo výške 1.257,- Sk (41,72 eur) splatných vždy k 15-temu dňu v mesiaci počínajúc dňom 15.5.2007. Odporkyňa uhradila navrhovateľovi sumu 611,85 eur. Vymožené splátky vo výške 153,27 eur navrhovateľ v rozpore so zákonom započítaval na zmluvné pokuty, úroky z omeškania, poplatky za odstúpenie a upomienky a len v časti 57,34 eur na splátky úveru, avšak celú túto sumu je nutné započítať na dlžné splátky úveru (t.j. aj zvyšných 95,93 eur). Žalovaná suma 699,69 eur pozostáva zo súm 109,43 eur ako nezaplatená časť dlžných mesačných splátok úveru do odstúpenia od zmluvy a 590,26 eur úverová istina ku dňu účinnosti odstúpenia od zmluvy. Každá splátka úveru sa skladala z úverovej istiny, poistenia a úroku.

Z týchto dôvodov potom súd návrhu navrhovateľa v rozsahu 603,76 eur vyhovel, ktorú sumu dostal odpočítaním sumy 95,93 eur (vymožených 153,27 eur - 57,34 eur použitých na započítanie splátky úveru) od žalovanej sumy a odporkyňi uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi v tomto rozsahu uplatnenú pohľadávku. Keďže odporkyňa sa dostala do omeškania so splácaním svojho dlhu (dňom 18.8.2008) a navrhovateľ si uplatnil aj zákonný úrok z omeškania, súd navrhovateľovi priznal v súlade s ust. § 517 ods. 1 a 2 OZ a ust. § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. úrok z omeškania vo výške 8,5 % ročne z dlžnej čiastky, čo predstavuje dvojnásobok diskontnej sadzby určenej Národnou bankou Slovenskou platnej k 1. dňu omeškania s plnením peňažného dlhu, keďže diskontná sadzba určená Národnou bankou Slovenska ku dňu splatnosti jednotlivých splátok úveru bola vo výške 4,25 % ročne. Dlžná suma sa pre účely výpočtu úrokov z omeškania postupne znižovala, keď po odstúpení od zmluvy, t.j. po 7.8.2008, bolo postupne vymožených 153,27 eur a to nasledovne: dňa 11.8.2008 vo výške 41,73 eur, 10.9.2008 vo výške 41,73 eur, 10.10.2008 vo výške 41,73 eur, 10.11.2008 vo výške 28,08 eur. K bližšiemu odôvodneniu súd poukazuje na odôvodnenie uvedené v opravnom uznesení z 9.12.2011.

(Súd poukazuje na to, že pri premene meny SKK na eurá konverzným kurzom 30,126 Sk/1,- eur môžu v dôsledku zaokrúhľovania vzniknúť rozdiely o 0,01 eur.)

Pokiaľ ide o navrhovateľom uplatnený poplatok za odstúpenie od zmluvy vo výške 10 % z dlžnej sumy, v tejto časti súd návrh navrhovateľa ako nedôvodný zamietol, nakoľko takýto poplatok súd považoval za neprípustnú sankciu účastníka zmluvy za výkon jeho práva od zmluvy odstúpiť. Takúto dohodu zmluvných strán o tom, že v prípade odstúpenia od úverovej zmluvy má navrhovateľ právo na zaplatenie poplatku za odstúpenie od zmluvy vo výške 10% z nezaplatenej istiny ku dňu skončenia zmluvy, súd považoval za neplatnú pre rozpor so zákonom v súlade s ust. § 39 OZ, nakoľko odstúpenie od zmluvy je zmluvnými stranami dohodnutým právo tej ktorej zmluvnej strany, a podľa názoru súdu nie je možné za výkon práva jednej zmluvnej strany postihovať druhú zmluvnú stranu, či už zmluvnou pokutou alebo jej skrytou formou, v tomto prípade dohodnutým poplatkom za odstúpenie od zmluvy. Z tohto dôvodu potom súd návrh navrhovateľa v tejto časti ako nedôvodný zamietol.

Rovnako súd posúdil aj ustanovenia o dohodnutej zmluvnej pokute 10% z každej omeškanej splátky a úroky z omeškania 0,1% denne. Súd vyhodnotil túto zmluvnú podmienku za absolútne neplatnú minimálne pre rozpor s dobrými mravmi podľa § 39 OZ. Ide totiž o neprimerané sankcie, ktoré znáša spotrebiteľ. Úrok z omeškania 0,1% denne je navyše v rozpore s právnymi predpismi, keďže pri občianskoprávných vzťahoch, ktorým je aj vzťah zo spotrebiteľskej zmluvy, možno dohodnúť úroky z omeškania len v súlade s vládnym nariadením SR č. 87/1995 Z.z.

V danom prípade za to isté porušenie právnej povinnosti (omeškanie so splátkami) bol dohodnutý niekoľkonásobný postih - úroky z omeškania, zmluvná pokuta, náhrada škody, ale dokonca aj poplatky za upomienku a za odstúpenie od zmluvy. Ak spotrebiteľ sa omešká s viacerými splátkami, zmluvná pokuta môže dosiahnuť výšku celej splátky. Taktiež lehota splatnosti zmluvnej pokuty je veľmi krátka, takže nepochybne ide o hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach dodávateľa a spotrebiteľa.

Súd považuje za potrebné ďalej uviesť, že pri svojom rozhodovaní vo veci neprihliadol na navrhovateľom účtované náklady za mimosúdne vymáhanie pohľadávky spoločnosťou MBA Financie s.r.o., nakoľko v tejto časti navrhovateľ neunesol dôkazné bremeno, keďže z predložených listinných dôkazov nebolo možné dospieť k záveru, že by takéto náklady skutočne účelne vynaložil. Obdobne súd pri svojom rozhodnutí nezohľadnil ani navrhovateľom na ťarchu odporcu zúčtované úroky z omeškania vo výške 0,1 % denne, nakoľko takto dohodnuté a počítané úroky z omeškania sú v rozpore s § 517 ods. 2 OZ a teda ustanovenie čl. VI bod 7 OP je pre rozpor so zákonom neplatné (§ 39 OZ).

Súd v tejto súvislosti poukazuje aj na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove pod sp. zn. 3Co/3/2011 z 28.9.2011, ktorým potvrdil rozhodnutie Okresného súdu Prešov z 29.10.2010, č.k. 11C 71/2010-49, ktorým súd vyhlásil za neprijateľné zmluvné podmienky:

I. 5. s textom: „Náklady spojené s úverom. Klient je povinný platiť náklady na úver, t.j. úroky, poplatky, prípadne poisťné a ostatné náklady a platby (náklady na vymáhanie pohľadávok a pod.), ktorých výška je uvedená v Žiadosti a Sadzobníku alebo ktoré vzniknú vo vzťahu k tej ktorej predmetnej zmluve, ako aj zmluvné pokuty a úroky z omeškania“;

VI. 7. s textom: Dôsledky porušenia platobných povinností, omeškanie s plnením peňažných záväzkov klienta má za následok vznik práva spoločnosti na dohodnutý úrok z omeškania vo výške 0,1 % denne aj za začatý deň omeškania a zmluvnú pokutu vo výške 10% každej mesačnej splátky, s ktorej úhradou je klient v omeškaní. Akékoľvek výdavky spoločnosti spojené s vymáhaním pohľadávky znáša klient a ich výška môže byť v Sadzobníku určená paušálne; bez jej určenia je klient povinný hradiť skutočne vynaložené náklady spoločnosti. Zmluvná pokuta je splatná najneskôr 5 dní odo dňa doručenia písomnej výzvy na jej úhradu klientovi. Dohoda o zmluvnej pokute obsiahnutá v OP nevylučuje možnosť uplatnenia práva na náhradu škody, ktorá vznikne spoločnosti v plnej výške.“

Keďže súd vychádzal zo stavu, že tieto zmluvné podmienky sú neprijateľné z dôvodu nerovnováhy práv a povinností účastníkov zmluvného vzťahu, ako aj vzhľadom na vyššie uvedené, vyhlásil ich za neplatné s poukazom na § 153 ods. 4 O.s.p. v dôsledku čoho súd navrhovateľovi nepriznal ani sporné úroky z omeškania a zmluvnú pokutu, ako ani poplatok za odstúpenie od zmluvy a upomienky.

O trovách konania rozhodol súd v súlade s ust. § 142 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 149 ods. 1 O.s.p., podľa ktorých ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo. Ak advokát zastupoval účastníka, ktorému bola prisúdená náhrada trov konania, je ten, ktorému bola uložená náhrada týchto trov, povinný zaplatiť ju advokátovi.

Právny zástupca navrhovateľa vyčíslil trovy konania a trovy právneho zastúpenia v súlade s vyhl. č. 655/2004 Z.z.. nasledovne:

- súdny poplatok za návrh - 41,50 eur;
- trovy právneho zastúpenia (základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby z tarifnej hodnoty je 51,45 eur - § 10 ods. 1, § 14 ods. 1, § 16) za nasledovné úkony:
- prevzatie a príprava - 51,45 eur
- zaslanie vyjadrenia z 30.8.2011 - 51,45 eur
- zaslanie vyjadrenia z 26.10.2011 - 51,45 eur
- účasť na pojednávaní dňa X.XX.XXXX - 51,45 eur
- účasť na pojednávaní dňa X.XX.XXXX - 51,45 eur

t.j. 5 úkonov po á 51,45 eur + režijný paušál 5 x 7,41 eur + 20 % DPH, spolu 353,16 eur;

- náhrada za stratu času (§ 17 ods. 1): 3 hodiny cesta Bratislava - Galanta a späť na pojednávania dňa X.XX.XXXX a X.XX.XXXX (v tento deň sa zúčastnil 2 pojednávani v Galante, preto s uplatnil náhradu za 1 hod), t.j. 6 x 12,35 eur, spolu 74,10 eur (1/60-tina výpočtového základu za každú aj začatú polhodinu);
- náhrada cestovných nákladov: náhrada za cestovné lístky na pojednávania dňa X.XX.XXXX a X.XX.XXXX (len 1, pretože sa zúčastnil dvoch pojednávani) - 6,57 eur + 1 z 6,36 eur, spolu 9,75 eur.

Spolu trovy konania vo výške 478,51 eur.

Súd nepriznal navrhovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia za vypracované 2 vyjadrenia z 30.8.2011 a 26.10.2011, nakoľko tieto trovy neboli účelne vynaložené; keby navrhovateľ bol podal riadne odôvodnený a zrozumiteľný návrh na začatie konania, nebolo by potrebné vypracovať doplňujúce vyjadrenia. Z tohto dôvodu súd ako neúčelne vynaložené trovy konania nepriznáva navrhovateľovi náhradu trov konania vo výške 2 x 51,45 + režijný paušál + 20 % DPH, spolu 147,26 eur. Trovy konania tak predstavujú sumu 331,25 eur. Takto vypočítané trovy konania súd pomerne rozdelí postupom podľa § 142 ods. 2 O.s.p. nasledovne:

Navrhovateľ bol v konaní úspešný v časti 86,29 % (žalovaná istina 699,69 eur, priznaná 603,76 eur) a neúspešný v časti 13,71 %. Percentuálnemu úspechu potom pripadá náhrada trov konania vo výške 285,84 eur a neúspechu vo výške 45,41 eur; rozdielom týchto súm konečnej náhrade trov konania pripadá suma 240,43 eur.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné podať odvolanie, a to do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou podpísaného súdu na Krajský súd v Trnave, písomne alebo ústne do zápisnice.

Z písomne podaného odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sa ním sleduje, musí byť podpísané a datované. V odvolaní sa má ďalej uviesť, proti ktorému

rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (ako má odvolací súd rozhodnúť).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,

b/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

c/ súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

d/ súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e/ doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),

f/ rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde, a aby každý účastník dostal jeden rovnopis. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné súdne rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov.